

1. Tytuł kursu

Stosunki międzynarodowe w aspekcie konfliktów regionalnych i globalnych

2. Autor kursu

dr Marian Muszkiewicz

3. Rok i semestr

IV rok magisterskich studiów niestacjonarnych (zaoczne), sem. 7, rok akad. 2008/2009

4. Opis kursu

Upadek zimnowojennego porządku międzynarodowego, zwanego, zwłaszcza w odniesieniu do Europy, jądrami pacyfistycznym ładem terytorialno-politycznym zaowocował gwałtowni zmieniającym się środowiskiem międzynarodowym, wzrostem aspiracji państw, konfliktem UE/USA na tle europejskiej obrony i polityki zagranicznej, rewitalizacją Rosji, przebudzeniem państw islamskich, wykorzystaniem międzynarodowego terroryzmu dla odrzucenia amerykańskiej dominacji nad światem.

Podnoszone wydarzenia, zjawiska i procesy nie poddają się uporządkowaniu w postaci nowego ładu, porządku międzynarodowego. Wśród wielu jego wariantów bardziej realistycznym wydaje się wizja trzech biegunów polityczno-ekonomicznych bez jednoznacznego przywódcy, czy przywództwa:

1 północno-amerykański

2 wschodnio-azjatycki

3 europejski

i z największym znakiem zapytania kulturowo-polityczne centrum świata islamu.

5. Tematyka poszczególnych zajęć

1. Podstawowe pojęcia i kategorie, zakres przedmiotowy i podmiotowy, czasowy

2. Od średniowiecznego uniwersalizmu do oświeceniowego postrzegania stosunków międzynarodowych (SM)

3. Monarchiczna Europa i amerykańskie ideały wolności

4. Amerykański wpływ na SM w wymiarze pierwszej i drugiej wojny światowej

5. Europocentryzm w polityce dalekowschodniej – Chiny i Japonia

6. Dwubiegunowy ład międzynarodowy – powstanie i istota

7. MS w warunkach rozbieżności w normowaniu podstaw powojennego ładu światowego:

- zimna wojna, wojna w Korei, wojny w Indochinach, rewolucja kubańska i kryzys kubański

8. Negocjacje i odprężenie w warunkach globalnych, wzrost napięć regionalnych:

- SALT 1 i SALT 2, Afganistan i Iran państwami frontowymi w sporze z cywilizacją zachodnią

9. Trudne lata 80. w SM:

- Ronald Reagan i napięcia Wschód-Zachód

- irańsko-iracka destabilizacja regionu Zatoki Perskiej

- załamanie ZSRR i układu dwubiegunowego

10. Ideologiczne-religijne podłoże współczesnego terroryzmu, Al-Kaida.

11. Modelowanie nowego międzynarodowego ładu:

- USA w SM po 11 września 2001
- EU i USA we współczesnych SM (spór o Irak)
- Region Dalekowschodni, nowe centrum gospodarcze i aspiracje polityczne – rola Chin i Japonii

12. Priorytety polskiej polityki zagranicznej po 1989 roku, rola w nich UE i USA

6. Literatura

(podstawowa i pomocnicza)

- H. Kissinger, *Dyplomacja*, Warszawa 1996
- Z. Cesarz, E. Stadtmuller, *Problemy współczesnego świata*, Warszawa 2000
- J. Kukułka, *Historia współczesnych stosunków międzynarodowych 1945-2000*, Warszawa 2002
- T. Kowalik, *Współczesne systemy ekonomiczne*, Warszawa 2000
- E. Cziomer, L. W. Zyblikiewicz, *Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych*, Warszawa 2005
- Ch. Bartlett, *Konflikt globalny*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1997
- Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku, pod red. naukowom Romana Kułmiara, Warszawa 2005

7. Wymagania wstępne

Znajomość uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego i politycznego w wymiarze globalnym i regionalnym.

8. Efekty kształcenia, umiejętności i kompetencje

Poznanie i zrozumienie stosunków międzynarodowych w szerokim ich aspekcie kształtowania się i ewolucji pod wpływem powiązań i współzależności między podstawowymi podmiotami. Wskazanie dróg do powstawania i zmienności ładu międzynarodowego w skali regionalnej i globalnej w wyodrębnionych etapach rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem cech kulturowych, religijnych społeczno-gospodarczych i politycznych, także z perspektywy historycznej, determinujących wielobiegowość współczesnego świata.

9. Forma kursu

Wykład

10. Liczba godzin w semestrze

Jednolite studia magisterskie – 15 godz

11. Liczba miejsc

100 miejsc

12. Forma zaliczenia:

Wykład – zaliczenie na ocenę (praca pisemna)